تخته سفید شماره ۹۳

تاک

مفهوم زمان و کودکی

کاوه رستمی
پژوهشگر

● یکی از عناصری که در زندگی نقش اساسی دارد، زمان است. زندگی در زمان صورت می‌گیرد و با زمان پیش می‌رود و ناگزیر از زمان تأثیر می‌پذیرد و در رابطه‌ای متقابل بر زمان تأثیر می‌گذارد. آموزش و پرورش و والدین هر یک به سهم خود مفهوم زمان را به شکل خاصی در ذهن کودکان شکل می‌دهند و با این عمل شاید تمامی زندگی او را تحت‌تأثیر قرار می‌دهند.

اینکه زمان و اشکال آن (گذشته، حال و آینده) به چه شکلی در ذهن کودکان می‌نشیند و اینکه کودک به کدام‌یک دلبسته می‌شود از اهمیت بسزایی برخوردار است و چه‌بسا سرنوشت کودک و رفتار او را تحت کنترل خود قرار دهد، درحالی‌که یکی از مهم‌ترین مواردی که باید به کودک آموزش داده شود تا علاوه‌بر اهمیت، از آن لذت ببرد، بحث زمان و زندگی است. با توجه به تحلیل کلاس‌های درس و تفسیرهای صورت‌گرفته توسط کودکان به نظر می‌رسد که ما در انتقال این مفهوم توسط والدین و آموزش و پرورش موفق نبوده‌ایم.

پاسخ‌های کودکان و دانش‌آموزان حاکی از کم‌توجهی به زمان حال و علایق و استعدادهای کودکان و دانش‌آموزان است و آنها تحت‌تأثیر محیط آموزشی و خانواده در احاطه دو زمان گذشته و آینده قرار گرفته‌اند که هر دو به نحوی آسیب‌هایی را برای کودک به وجود می‌آورد و یکی از مهم‌ترین آنها عدم لذت‌بردن کودک و دانش‌آموز از دوران منحصربه‌فرد کودکی خویش است. صرف تأکید بر تئوری‌هایی درباره زمان، قطعا کافی نیست و ضرورت دارد دانش‌آموز به صورت ملموس جذابیت‌ها و اهمیت زمان و مدیریت زمان را درک کرده و جذابیت‌ها و خاصیت‌های مدیریت زمان در او نهادینه و درونی شود.

در راستای آموزش مفاهیمی مانند نظم، مسئولیت‌پذیری و دیگر مسائل دینی و تربیتی، آموزش مفهوم مدیریت زمان در سنین ابتدایی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مدیریت زمان به او می‌آموزد که در تقسیم‌بندی اوقات خود در منزل و در خارج از منزل، باید تدابیری بیندیشد تا بتواند بر هر مشکل احتمالی غلبه کرده و مسیر درست را پیدا کند؛ زمان خود را مدیریت و به صورت بهینه از آن استفاده کند، زیرا بر اساس طرح مدیریت زمان، او باید برای روزهای سپری‌شده خود پاسخ‌گو باشد و البته خودش نیز با دیدن ثمرات مثبت مدیریت زمانش و تشویق‌شدن، احساس خوبی به مدیریت زمان خود خواهد داشت. این همان مرحله مهم در نهادینه‌شدن یک رفتار یا فرهنگ جدید است که روی خانواده هم تأثیر مثبت خواهد گذاشت. او باید این‌گونه آموزش ببیند که حتی برای بازی‌کردن، خواب نیمروزی، تماشای تلویزیون و ... هم باید برنامه‌ریزی داشته باشد.

از جمله ابزارهای مناسب برای آموزش مفهوم زمان، استفاده از داستان است که کودک به صورت غیرمستقیم با مفهوم آشنا می‌شود و مفهوم جای خود را در ذهن او باز می‌کند.

آموزش‌های کاربردی؛ نیاز نظام تربیتی ایران

مسعود کریمی . کارشناس آموزش و پرورش

در تمام کشورهایی که از لحاظ شاخص‌های اقتصادی به عنوان کشورهای توسعه‌یافته تلقی می‌شوند، در سیستم‌های آموزشی اکثر قریب به اتفاق آنها سیستم‌های دوگانه‌ای در سنین مختلف و در اشکال مختلف وجود دارد که شامل سیستم آموزش‌های نظری و سیستم آموزش‌های مهارتی است. در این کشورها سعی می‌کنند به هر دو روش به یک چشم نگاه شده و یک فرهنگ‌سازی در جامعه خودشان ایجاد کنند به این معنا که هیچ تفاوتی میان کسی که در حوزه آموزش‌های نظری به دریافت بالاترین مدرک دانشگاهی مفتخر می‌شود با آشپزی که به عنوان یک سرآشپز کل در یک مجموعه عظیم ایفای نقش می‌کند، وجود ندارد و هر کدام جایگاه و اهمیت خودشان را دارند.

در نظام آموزش فنلاند بچه‌ها علاوه بر دروسی که در برنامه درسی‌شان هست، در مقاطع مختلف و به روش‌های مختلف آداب زندگی‌کردن را می‌آموزند. به این منظور به آنها آموزش داده می‌شود مثلا در سلف‌سرویس چطور در صف بایستند. این در حالی است که ما همواره با فقدان چنین آموزش‌هایی در کشورمان مواجه بوده‌ایم و به واسطه کمبود این مهارت‌ها در زندگی‌مان لطمات زیادی را متحمل می‌شویم. البته در دهه‌های اخیر فعالیت‌هایی برای پرداختن به مهارت‌آموزی صورت گرفته است؛ به عنوان مثال در سال ۱۳۶۹ بعد از سالیان سال در شورای عالی انقلاب فرهنگی، کارگروه آموزش‌های علمی کاربردی تشکیل شد یا در سال ۱۳۹۰ نظام آموزش مهارت‌های حرفه‌ای به تصویب هیئت وزیران رسید؛ همچنین در سال ۱۳۹۱ نظام تعیین صلاحیت حرفه‌ای نیز به تأیید هیئت وزیران رسید ولی متأسفانه نتایج قابل لمس نیست.

بر اساس این فعالیت‌ها قرار بود یک نظام آموزش مهارتی در کشور تشکیل شود که چون بار حقوقی و مالی داشت، در کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس مدت‌هاست که ابتر مانده و به آن توجهی نمی‌شود. از این رو ضروری است که در سال ۹۵ بودجه مناسب برای این آموزش‌های کاربردی و مهارتی در نظر بگیریم و در برنامه ششم توسعه هم جایگاه خاصی برای این مسئله در نظر گرفته شود.

چالش‌های عدم‌توجه به آموزش‌های مهارتی و کاربردی:

۱- اولین لطمه‌ای که عدم توجه به این آموزش‌ها به ما وارد می‌کند، در کیفیت خروجی‌ها در بخش‌های مختلف اقتصادی است. به عنوان یک شهروند همه ما از صبح تا شب ممکن است خدمات زیادی دریافت کنیم. کدام یک از ما از این خدمات رضایت داریم؛ از رفتن به یک رستوران برای شام تا رفتن به یک آرایشگاه یا تعمیرگاه و... انواع نیازهایی که در طول زندگی داریم و خدماتی که دریافت می‌کنیم، متأسفانه بنا بر مطالعات و بررسی‌هایی که شده کیفیت پایینی دارند. این نه در حوزه کارگران، نه در حوزه کارکنان بلکه در حوزه مدیرانی که در بخش‌های فضاهای مهارتی کار می‌کنند، متأسفانه قابل مشاهده است. به عنوان مثال مدیر یک هتل یا بیمه به سبب اینکه آموزش‌های کاربردی را ندیده و آشنا با آن نظام نیست، بهره‌وری و راندمان کاری بسیار پایینی دارد.

به عنوان مثال در فضای پساتحریم که در آن به سر می‌بریم، کشورهای زیادی برای ارزیابی شرایط ایران به کشورمان سفر می‌کنند. آنها در این سفرها تلاش می‌کنند توانمندی و پتانسیل، نقاط ضعف و قوت ما را شناسایی کنند تا بتوانند برنامه‌ریزی‌های خود را برای ورود به بازار ایران مشخص کنند این در حالی است که بازرگان ما از یک مذاکره ساده برای ردوبدل‌کردن کارت خود تا پروتکل‌های حاکم بر مذاکره و نحوه تهیه بسته سرمایه‌گذاری، عاجز است. عدم رعایت عدالت آموزشی در زمینه مسائل آموزش مهارتی و کاربردی از دلایل ایجاد این ضعف است زیرا تا زمانی که افراد تنها به مدارک دانشگاهی بسنده می‌کنند نیازی به توجه به سایر مسائل دیده نمی‌شود.

۲- دومین لطمه شدیدی که از این موضوع به کشورمان وارد می‌شود، اتلاف عظیم منابع است. بسیاری از جوانان تا ۳۰ سالگی یا بالاتر نمی‌دانند چه‌کاره هستند و مدام در حال سعی و خطا هستند.

۳- عدم کشف استعدادها از دیگر لطمات واردشده به ما بر اثر بی‌توجهی به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای است. در Best practiceها و نمونه‌های بسیار موفق که در بعضی کشورها نظیر اتریش مطالعه می‌کنیم می‌بینیم که زمانی یک ایده تجاری در هر زمینه‌ای در فکر یک جوان شکل می‌گیرد، دستگاه‌هایی وجود دارند که این فرد را جذب و حمایت مالی می‌کنند تا به یک فرد موفق در عرصه اقتصاد بدل شود. برای رفع این چالش‌ها ما باید در حوزه آموزش و پرورش فعال‌تر شویم. وقتی روزنامه‌های کشور را ورق می‌زنیم می‌بینیم که در حوزه محیط زیست یا بسیاری از مسائل اجتماعی و اقتصادی صفحات ویژه دارند و هر روز یک مطلب درباره مشکلات آن حوزه در بخشی از کشور ارائه می‌شود؛ اما در حوزه آموزش و پرورش مااصلا نمی‌بینیم که مسائل به‌طور مستمر ارائه شود.

در کنار آن باید برای کادر غیرآموزشی آموزش و پرورش فکری اساسی کرد. در حال حاضر در یکی از مناطق تهران نسبت معلم به دانش‌آموز پنج به یک است یعنی به ازای هر پنج دانش‌آموز یک نفر، نه یک معلم، بلکه پرسنل آموزش و پرورش داریم و متأسفانه ۶۰ درصد آنها کادر غیرآموزشی هستند؛ این وضعیتی است که بخشی از بودجه را می‌بلعد. همچنین در برخی موارد در بودجه‌های عمرانی، پولی برای ترمیم سقف مدرسه داده می‌شود اما یکباره مدرسه را خراب می‌کنند و مجدد می‌سازند؛ این در حالی است که آن مدرسه با ۱۰ درصد آن بودجه ۱۰ سال دیگر عمر می‌کرد اما بودجه را تلف می‌کنند.

راهکارهایی برای باکیفیت‌کردن فضای آموزش در پیش‌دبستانی

۲زبانه‌بودن مزیت است

مهین جلیلی: ایران کشوری است با قومیت‌ها و گویش‌های مختلف که از میان آنها زبان فارسی در آموزش‌وپرورش، رسانه‌ها، ارتباطات اقتصادی، سیاسی، اداری، فرهنگی و اجتماعی به کار می‌رود. طبق اصل ۱۵ قانون اساسی ایران در تدوین کتب درسی، زبان و خط رسمی و مشترک ایران، زبان و خط فارسی تعیین شده است و همه دانش‌آموزان باید متون درسی را به زبان فارسی فرابگیرند. کودکان دو زبانه در کشور ما درصد درخورتوجهی از کل دانش‌آموزان را تشکیل می‌دهند که در ابتدای ورود به مدرسه خود را با زبان فارسی مواجه می‌بینند. در مدرسه بدون توجه به اینکه تا چه حد با زبان فارسی آشنایی دارند، آنها را مجبور می‌کنند به زبان فارسی بخوانند و بنویسند. در دوره ابتدایی دانش‌آموزان پایه اول به لحاظ آموزشی آسیب‌پذیرترین قشرهای دو زبانه هستند؛ بنابراین باید برنامه‌ریزی مناسبی در دوره پیش‌دبستانی لحاظ شود و برنامه‌های خاصی برای کودکان دوزبانه ارائه شود. باید مطالب و متون آموزشی مناسب تدوین شود تا این خلأ آموزشی را بتوان پر کرد و در نتیجه دانش‌آموزان با آمادگی بیشتری وارد نظام آموزشی ابتدایی بشوند. توجه به عوامل زیر می‌تواند در بهبود وضعیت پیش‌دبستانی‌ها مؤثر باشد:

رایگان‌بودن

چنانچه آموزش در این دوره رایگان باشد، می‌تواند همه کودکان را در بر گیرد. برنامه‌ریزان باید با درنظرگرفتن فرهنگ‌های محلی و قومیتی مختلف، برنامه‌های مناسبی را تدوین کنند. محتوای برنامه‌های آموزشی با درنظرگرفتن گروه سنی -ویژگی‌های گروه سنی پیش‌دبستانی باید به‌خوبی شناسایی شود- و براساس آن برنامه‌ریزی شود. براساس‌این به علایق این گروه که شامل آموزش از طریق عینی و بازی‌های مختلف است، توجه شود. در نهایت برای رسیدن به آموزش باکیفیت در پیش‌دبستانی نکات زیر را باید مد نظر قرار داد:

توجه به نیازهای اجتماعی

اهداف مهمی را دراین‌باره باید لحاظ کرد؛ ازجمله توجه‌دادن کودکان به تعلق ملی، آشنایی کودکان با مسائل مذهبی، اجتماعی، اخلاقی، رعایت‌کردن قوانین، احترام‌گذاشتن به بزرگ‌ترها و... . آموزش باید به‌گونه‌ای باشد که کودکان را علاقه‌مند کرده و مانع از گریز آنها بشود.

توجه به شرایط فیزیکی

این عامل به وضعیت محیطی مکان‌های آموزشی اشاره دارد. براساس‌این کلاس‌ها در دوران پیش‌دبستانی باید از لحاظ نور، وضعیت میزها و صندلی‌ها، شرایط ساختمانی و... استاندارد بوده و دانش‌آموزان احساس امنیت داشته باشند. همچنین بهتر است در فرایند آموزش از ابزارهای مناسب، بی‌خطر و متنوع استفاده شود.

توجه به زمینه‌های محتوایی

این مفهوم نیز بر نقش عوامل فرهنگی در آموزش تأکید دارد. توجه به زبان‌های قومیتی و تهیه محتوای شاد و نشاط‌آور در فرایند آموزش، در افزایش بهره‌وری تحصیلی دانش‌آموزان بسیار اثرگذار است.

براساس آنچه ذکر شد، باید توجه داشت که بیش از یک زبان دانستن کودکان، یک مزیت است و کودکان دوزبانه از نمرات هوش کلامی و غیرکلامی بالاتری برخوردارند و از انعطاف‌پذیری شناختی بیشتری بهره دارند. آنها در زمینه مفهوم‌سازی و خلاقیت، برتری‌های زیادی دارند؛ اما زمانی این ویژگی‌ها نمود می‌یابد که در هر دو زبان قابلیت و مهارت داشته باشند. بسیاری از کودکان دوزبانه در مدرسه عملکرد خوبی ندارند و مشکلات آنها به دلیل تقابل فرهنگی است و اکثرا اطلاعات کمی درباره زبان اولیه خود دارند؛ به‌طوری‌که دستور زبان و خزانه واژگان ضعیفی دارند. کودکان دوزبانه فرصت مناسب برای یادگیری زبان نداشته‌اند و در فراگیری لغات زبان خود پیشرفت نمی‌کنند. اگرچه در دروسی مانند ریاضیات، علوم و اجتماعی دانش خوبی کسب می‌کنند؛ اما در نگارش صحیح کلمات (املا) و قرائت زبان محاوره‌ای، عملکردشان ضعیف بوده و آینده تحصیلی و شغلی خوبی نخواهند داشت. ازآنجاکه زبان رسمی کشور ما، زبان فارسی است، ضروری است که برنامه آموزشی پیش‌دبستانی به‌گونه‌ای طراحی و تنظیم شود که کودکان با زبان رسمی کشور آشنا شوند. براساس‌این کانون اصلی فعالیت‌های آموزشی پیش‌دبستانی در مناطق غیرفارسی‌زبان باید بر برنامه‌های زبان‌آموزی تمرکز داشته باشد. نه‌تنها مسئله مهارت‌های خواندن و نوشتن مطرح است؛ بلکه مهم‌تر از آن مسئله‌ای با عنوان آموزش زبان دوم نیز مطرح است. بااین‌همه اگر مربیان مراکز پیش‌دبستانی این مناطق از روش‌های مبتنی بر حقایق زبانی و اصول یادگیری و تدریس زبان دوم بهره بگیرند، مسلما ضریب موفقیت برنامه‌های پیش‌دبستانی در این مناطق افزایش یافته و از افت تحصیلی فعلی در مقطع ابتدایی به نحو چشم‌گیری کاسته خواهد شد.

نگاه

نوشداروی همیشگی آسیب‌ها

کامل حسینی
دبیر آموزش و پرورش

● در دنیای معاصر افزایش آسیب و انحراف‌ها به طور مداوم، لحظه‌های زندگی دانش‌آموزان را با تهدیدهای مکرر خود مواجه کرده است. باید به یاد داشته باشیم که دانش‌آموزان به طور رایج در دو زمان مختلف با گونه‌های آسیب‌ها روبه‌رو می‌شوند. موقعیت اول، زمانی است که به طور اجبار در معرض تهدید یک موقعیت جرم‌زا یا مثلا تعرض از طرف یک انسان منحرف و بیمار جنسی قرار دارند و در زمان دوم اگرچه موقعیت پیش‌آمده در حکم نوعی تهدید برای سلامت روحی و عاطفی دانش‌آموزان به شمار می‌رود، اما درهرحال با توجه به شرایط انحرافی پیش‌آمده نوعی تمایل شدید طبیعی در پاسخ مثبت به آن موقعیت وسوسه‌آمیز در نهاد آنها هم موج می‌زند، مانند کشش به سمت مواد مخدر، دخانیات یا تمایل به تجربه روابط افسارگسیخته با جنس مخالف یا ورود به محتوای نامناسب فضای مجازی. در حقیقت، یکی از دم‌دستی‌ترین و مهم‌ترین توصیه روان‌شناسان و کارشناسان تعلیم‌وتربیت آموختن و ایجاد توانایی «نه» گفتن در این زمان‌هاست. در موقعیت اول، آموزش و تربیت دانش‌آموزان برای رویارویی با سلاح «نه‌گفتن» تا حدودی آسان‌تر است، اما پرورش و آموزش دانش‌آموزان برای سربلند بیرون‌آمدن در موقعیت دوم، مشکل‌تر و نیازمند اندیشیدن و برنامه‌ریزی بیشتر اولیا و مربیان حوزه تعلیم‌وتربیت است.

دو حرف به ظاهر ساده؛ یعنی «نه» گفتن در زمان فراخوانی انحراف‌ها با روکش لذت‌های منفی و زینت‌های فریبنده کار چندان آسانی نیست و نمی‌توان با تکیه صرف بر توصیه‌ها و بیان اصول اخلاقی و تلقین همیشگی برای «نه» گفتن، مراحل پیروزی و دفع آسیب‌ها را پشت‌سر گذاشت، بلکه تحقق قدرت «نه‌گفتن» خود نیازمند مقدمات دیگری مانند ایجاد انگیزه معنوی و اخلاقی بسیار قوی در کودکان از راه‌های مختلف در بلندمدت و سپس ساخت نوشدارویی از برگ و میوه درخت خردورزی است. شاید یکی از اساسی‌ترین و کاربردی‌ترین راهکارها در کتاب ارزشمند «نگاهی به فلسفه آموزش و پرورش» با تألیف میرعبدالحسین نقیب‌زاده از زبان جان لاک، فیلسوف مشهور قرن هجدهم، آمده باشد که می‌گوید: اگر بتوانید میل به محترم شمرده‌شدن و درک شرم و بی‌حرمتی را در او ایجاد کنید اصلی را بنیاد نهاده‌اید که همیشه مؤثر خواهد بود. در باورهای دینی با اقتباس از سخن بزرگان هم آمده است که هرگاه انسان ارزش و کرامت خود را بشناسد، شهوات و گناهان، پیش چشم او بی‌ارزش خواهند ماند. بنابراین یکی از اساسی‌ترین وظایف پدر و مادر، آموزگاران و مشاوران و حتی نظام اجتماعی کل، ایجاد و برجسته‌کردن احساس ارزشمندی و کرامت و عزت‌نفس در دانش‌آموزانی است که در مواقع سرنوشت‌ساز با گزش و نیش موقعیت‌های گناه و آسیب‌زا روبه‌رو می‌شوند؛ بدیهی است تنها پادزهر در کنار رحمت الهی، احساس به تمام معنای شرم و ارزش و کرامت انسانی در نهاد پاک آنهاست تا با اعتمادبه‌نفس تمام به موازات ابدیت در برابر وسوسه‌ها توانا باشند.

جدول ۳۳۴۶ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱ - ناگزیر - رجوع کردن - از حروف الفبا ۲ - چه کسی - نامتناسب و بی‌نظم- رمانی از سیامک گلشیری ۳ - لباس کشباف - خواهش - شعور ۴ - از ایالات آمریکا - امانتداران - بالاترین درجه دانشگاهی۵ - توصیه - فرشته مهر ۶ - کارگروه - مرکز استان مرکزی - در بیان علت به کار می رود ۷- کلمه استثنا - بلند و والا - آغوش - پهلوان ۸ - شاعر نوپرداز فقید معاصر و سراینده زمستان ۹ - ضمیری عربی - داروی بی‌هوشی- بیماری یرقان - نیم‌صدای سگ ۱۰- آسان - فراموشکار - مربوط به اداره ۱۱- میوه تابستانی - پایگاه، انجمن ۱۲- به طور امانت - کم شدن - فیلمی ساخته مجید مجیدی ۱۳- رنگ - برق را از کوئل به دلکو می‌رساند - برشته و کباب‌شده ۱۴- سوار بی‌همتا - کشور - پسوند شباهت ۱۵- پیش‌درآمد آشغال - برشته‌شده و سوخاری- دعا به درگاه خدا.

عمودی:

۱ - اثر چربی- تکیه کردن - از رشته کوه‌های مهم آسیا ۲ - فیلمی ساخته استیون اسپیلبرگ - لمس‌شده- نوعی کف‌پوش پرزدار ۳ - گناهکار - بی‌نظیر ۴ - رویکرد - دنیا و آخرت - حمله نظامی ۵ - آن است که خود ببوید - مهم‌بودن - ظرف نوشیدن مایعات ۶ - طولانی‌ترین رود فرانسه - به حد مطلوب نرسیده - نیتروژن ۷ - ماه کارگری - پیشروان طریقت - ورزش برفی ۸ - مقابل آمدن - مردود - نوعی پارچه پنبه‌ای ۹- قابله - تخت سلطنت- باده ۱۰- مجلس شادی - پیوسته، پیاپی - تخم ماهی - پرستش خداوند - استفراغ - قسمت مهم و اساسی ۱۲- ترمز چارپا - شهری زیارتی در عراق- از قالب‌های شعر فارسی ۱۳- پستانداری گوشتخوار - پایتخت آنگولا ۱۴- پاکیزه - ازخود گذشتگی - ناحیه‌ای در شمال شرقی ایتالیا ۱۵- آشپز نیکوکار ضحاک - از آلات موسیقی - غذای رقیق.

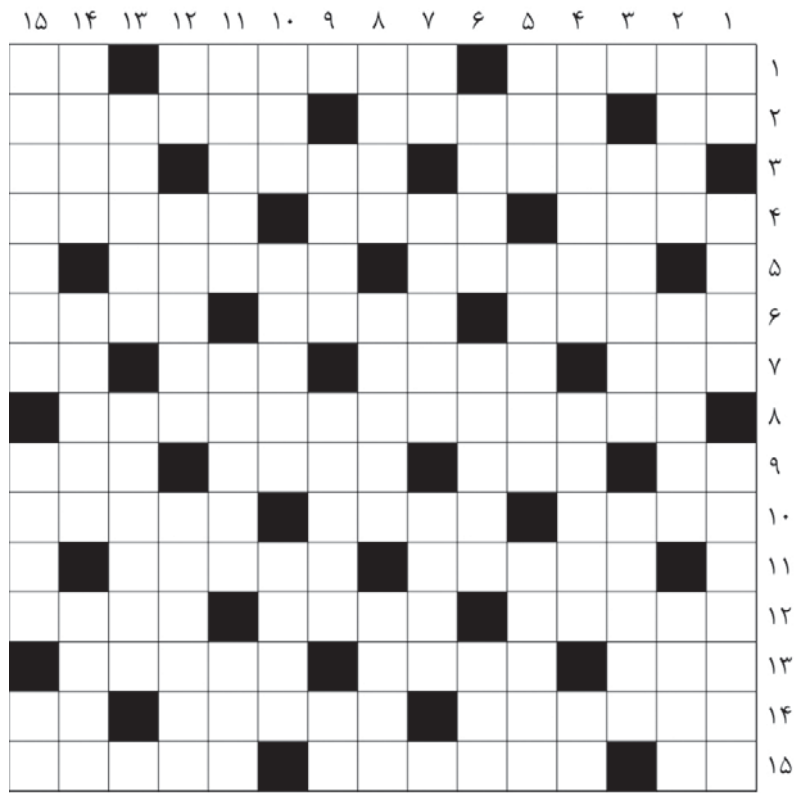

حل سودوکو سخت

۴	۵	۸	۶	۹	۲	۱	۳	۷
۹	۶	۷	۳	۸	۱	۵	۴	۲
۲	۱	۳	۷	۵	۴	۹	۶	۸
۳	۴	۶	۱	۲	۹	۸	۷	۵
۸	۹	۲	۵	۴	۷	۶	۱	۳
۱	۷	۵	۸	۳	۶	۴	۲	۹
۷	۲	۹	۴	۱	۵	۳	۸	۶
۶	۳	۱	۹	۷	۸	۲	۵	۴
۵	۸	۴	۲	۶	۳	۷	۹	۱

حل سودوکو ۲۳۴۱

۹	۴	۵	۶	۱	۲	۸	۷	۳
۱	۷	۳	۸	۴	۵	۲	۹	۶
۶	۲	۸	۷	۳	۹	۱	۴	۵
۳	۹	۱	۵	۲	۷	۶	۸	۴
۸	۵	۷	۴	۶	۱	۹	۳	۲
۴	۶	۲	۳	۹	۸	۷	۵	۱
۲	۳	۹	۱	۷	۴	۵	۶	۸
۵	۱	۶	۹	۸	۳	۴	۲	۷
۷	۸	۴	۲	۵	۶	۳	۱	۹

جدول ۳۳۴۵

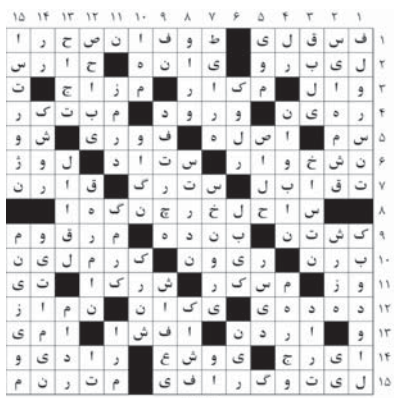

سودوکو سخت ۲۳۴۲

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲		۱		۸				
	۳		۶		۴	۲		
	۵					۹	۳	
						۱		۴
	۹			۳			۵	
۸		۵						
	۸	۲					۴	
		۳	۵		۶		۹	
				۴		۵		۱

سودوکو ساده ۲۳۴۲

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۷	۲			۸	۱		۶
۱					۷		۳	
۸		۳	۱		۹			
۹			۸			۴		۷
		۷	۲		۶	۸		
۶		۸			۵			۹
			۹		۱	۷		۵
	۸		۶					۳
۷		۹	۵			۶	۱	